

19.12.2025

**Розвиток творчих здібностей старших дошкільників засобами арт-проектів
екологічного спрямування**

1. Антонішина В. Л. Структурний аналіз креативності дітей старшого дошкільного віку / В. Л. Антонішина // Наукові праці : науково-методичний журнал / Чорноморський державний університет імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія". - Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. - Серія : Педагогіка, Т. 188. Вип. 176. - С. 11-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchduped_2012_188_176_4
2. Барташнікова, Ірина Анатоліївна. Розвиток уяви та творчих здібностей у дітей 5-7 років [Текст] : [тести та ігри для дітей 5-7 років] / І. А. Барташнікова, О. О. Барташніков. - Тернопіль : Богдан, 1998. - 85 с.
3. Беленька, Ганна. Як виховати креативну особистість / Г. Беленька // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2023. - N 3. - С. 3-6.
4. Гавриш, Наталя. Дитяча фантазії, або Як розвивати креативність дошкільників / Н. Гавриш // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2022. - N 10. - С. 4-6.
5. Гавриш, Наталія Василівна. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей [Текст] : методичні рекомендації щодо використання коректурних таблиць / Н. Гавриш, О. К. Безсонова. - Київ : Слово, 2017. - 255.
6. Гевко О. І. Педагогічні аспекти формування творчих здібностей у старших дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти / О. І. Гевко, Л. Л. Савченко // Збірник наукових праць. Педагогічні науки = Collection of Research Papers. Pedagogical sciences / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон, 2021. - Вип. 97. - С. 22-29. - Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4490/3962>
7. Горобаха Н. М. Екологізація розвивального середовища дошкільного закладу/ Н. М. Горобаха // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон : ХДУ, 2014. - Вип. 65. - С. 395-401. - Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/2667/2422>
8. Грицкова Ю. В. Розвиток творчих здібностей дітей різновікової групи засобами LEGO-конструювання / Ю. В. Грицкова, Н. О. Демченко // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - Одеса, 2019. - Вип. 15, Т. 2. - С. 179-183. - Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2019/15/part_2/37.pdf
9. Гудима О. В. Психологічні особливості впливу сімейного виховання на формування креативності у дітей старшого дошкільного віку / О. В. Гудима // Проблеми сучасної психології = Problems of Modern Psychology : збірник наукових праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. - Вип. 34. - С. 80-89. - Режим доступу: <https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/157300/156543>
10. Донченко О. С. Креативність в контексті педагогічної творчості вихователя дошкільного навчального закладу/ О. С. Донченко // Психологія: реальність і перспективи : збірник наукових праць / Рівненський державний гуманітарний університет. - Рівне : Видавництво ТзОВ «Дока центр», 2014. - Вип. 3. - С. 57-61. - Режим доступу: https://prap.rv.ua/index.php/prap_rv/issue/view/4/3
11. Дошкільна освіта [Текст] : навчально-методичний комплекс / Міністерство освіти України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. - 317 с.
12. Дятленко, Наталія. Як допомогти дітям стати творчими? [Текст] / Н. Дятленко // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2020. - N 4. - С. 7-9.

13. Залевська, Анна. Довкілля вивчаємо, все-все помічаємо! : пошуково-дослідницька діяльність у природі для дітей старшої групи / А. Залевська, Л. Цимбалюк // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2023. - N 11. - С. 26-27.
14. Зубалій А. О. Творчі здібності дітей старшого дошкільного віку та готовність до їх формування / А. О. Зубалій // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки = Academic notes / Міністерство освіти і науки України, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. - Кропивницький, 2025. - Вип. 217. - С. 131-136. – Режим доступу: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2085/2084>
15. Іщенко, Л. В. Психолого-педагогічні аспекти формування творчої індивідуальності дітей дошкільного віку в сучасній педагогічній науці [Текст] / Л. В. Іщенко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. - Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2015. - № 2 (49) : травень 2015. - С. 47-53. – Режим доступу: http://mdu.edu.ua/wp-content/uploads/Nauk_visnik-249-1.pdf
16. Керечанин Д. Розвиток креативних здібностей у дітей дошкільного віку / Д. Керечанин // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. - 2017. - Вип. 2. - С. 44-58. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ped_in_2017_2_10
17. Климчук, Інна. Формування творчої особистості дошкільника шляхом впровадження педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського [Текст] / І. Климчук // Інноваційні технології в дошкільній освіті України: розвиток дитячої обдарованості та креативності : матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару Ін-ту розвитку дитини НПУ ім. М. П. Драгоманова, 19 квітня 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Нац. центр "Мала академія наук України". - Київ, 2012. - С. 139-142.
18. Кондратенко, Руслана. Вивчення прояву креативності старших дошкільників [Текст] / Р. Кондратенко, Г. Козлова // Інноваційні технології в дошкільній освіті України: розвиток дитячої обдарованості та креативності : матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару Ін-ту розвитку дитини НПУ ім. М. П. Драгоманова, 19 квітня 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Нац. центр "Мала академія наук України". - Київ, 2012. - С. 155-157.
19. Котелянець, Юлія Сергіївна. Філософські та психолого-педагогічні основи творчої активності дітей старшого дошкільного віку [Текст] / Ю. С. Котелянець // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького / Міністерство освіти і науки України, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. - Черкаси, 2020. - Серія : Педагогічні науки, Вип. 2. - С. 231-237.
20. Куліш Р. В. Формування науково-природничих уявлень у дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри / Р. В. Куліш // Збірник наукових праць. Педагогічні науки / Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. - Херсон : Видавництво ХДУ, 2009. - Вип. 51. - С. 171-176. – Режим доступу: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/2177/1985>
21. Міленіна, Г. С. Формування творчої особистості дитини дошкільного віку в сучасних наукових дослідженнях / Г. С. Міленіна // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського / Міністерство освіти і науки України, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. - Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2018. - Серія : Педагогіка і психологія, Вип. 53. - С. 45-50. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1j6oVDreQrtcUZJkDFKMGT5InBf3DEvd4/view>
22. Мобільність, креативність, творчість. Освітня лінія "Дитина у природному довкіллі" [Текст] : посібник для вихователя дошкільного навчального закладу / [упоряд. І. О. Антонюк]. - Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2014. – 127 с.
23. Процик, Любов Сергіївна. Обдарованість особистості та особливості її проявів в дитячому віці [Текст] / Л. С. Процик // Вчителю про молодшого школяра: психологічний аспект :

- [збірник статей] / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. - Вип. 3. - С. 134-149.
24. Руденський, Ростислав. Пізнавальна активність старших дошкільників: сутність, структура, вікові особливості / Р. Руденський // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки = Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University. Pedagogical Sciences : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. - Глухів, 2024. - Вип. 1 (54). - С. 214-222. - Режим доступу: <https://journals.gnpu.edu.ua/index.php/vgnpu/article/view/53/52>
 25. Семенов, Олександр. Творча дитина: зрозуміти і підтримати / О. Семенов // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2016. - N 4. - С. 2-5.
 26. Семенов О. Технологія формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі / О. Семенов // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. - 2016. - № 1(1). - С. 118-125. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnu2016_1%281%29_23
 27. Сердюк Н. В. Подорож до чудо-лісу : конспект інтегрованого заняття (старша група) / Н. В. Сердюк // Бібліотечка вихователя дитячого садка : Часопис. - 2017. - N 2. - С. 69-72.
 28. Слюсар, Алла. Дитинство серед природи : реалізація проєкту зі збагачення екологічної стежини / А. Слюсар, Н. Шабер // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2020. - N 2. - С. 11-15.
 29. Сніцар-Титаренко К. Психологічний розвиток дитини дошкільного віку засобами креативних технологій / К. Сніцар-Титаренко // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій : збірник / Київський ін-т бізнесу та технологій. - К. : КІБІТ, 2012. - Вип. № 1 (17). - С. 114-116.
 30. Сушицька, Катерина. Формування готовності вихователів ДНЗ до розвитку креативності дітей старшого дошкільного віку [Текст] / К. Сушицька // Інноваційні технології в дошкільній освіті України: розвиток дитячої обдарованості та креативності : матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару Ін-ту розвитку дитини НПУ ім. М. П. Драгоманова, 19 квітня 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Нац. центр "Мала академія наук України". - Київ, 2012. - С. 311-316.
 31. Творчо-розвивальні технології в екологічній освіті дошкільників [Текст] / Запорізька міська рада, Управління освіти і науки Запорізької міської ради, Навчально-методичний центр ; [уклад.: І. В. Туманова, Т. В. Круть ; за заг. ред. Р. О. Романчук]. - Запоріжжя : ТОВ "Ліпс" ЛТД, 2005. - 91
 32. Трубник І. В. Екологічна діяльність та екологічно мотивована поведінка старших дошкільників / І. В. Трубник // Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України. - 2011. - № 4(Педагогіка). - С. 435-437.
 33. Фунтікова О. О. Освітні програмні комплекси інноваційних технологій для розвитку дитини дошкільного віку / О. О. Фунтікова // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 84, Т. 2. - С. 155-158. - Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/84/part_2/32.pdf
 34. Шелестова Л.В. Креативність як якість особистості та методи її діагностики у дітей дошкільного віку / Л. В. Шелестова // Проблеми діагностики та проектування розвитку обдарованості дошкільників : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конференції з міжнар. участю. 15-16 травня 2014 р., м. Київ / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдарованої дитини НАПН України, Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, Управ. освіти Ялтинської міськ. ради. - Київ, 2014. - С. 59-66.
 35. Шумей, Тетяна. Маленькі дослідники : програма пізнавального розвитку дошкільнят у пошуково-дослідницькій діяльності. 6-й рік життя / Т. Шумей, І. Сергєєва // Палітра педагога. - 2008. - N 4. - С. 16-22.
 36. Щербина, Н. Вияв творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку в художній праці засобами творчих завдань / Н. Щербина // Вісник інституту розвитку дитини : збірник

- наукових праць / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія, Вип. 4. - С. 133-137.
37. Яременко, Лілія. Креативність як творчість: спільне та відмінне / Л. Яременко // Інноваційні технології в дошкільній освіті України: розвиток дитячої обдарованості та креативності : матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару Ін-ту розвитку дитини НПУ ім. М. П. Драгоманова, 19 квітня 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Нац. центр "Мала академія наук України". - Київ, 2012. - С. 384-392.
38. Яценко, Тетяна. Використання педагогічної пісочниці в розвитку творчого потенціалу обдарованих дошкільників [Текст] / Т. Яценко // Інноваційні технології в дошкільній освіті України: розвиток дитячої обдарованості та креативності : матеріали Всеукр. наук.-метод. семінару Ін-ту розвитку дитини НПУ ім. М. П. Драгоманова, 19 квітня 2012 р. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. акад. пед. наук України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Нац. центр "Мала академія наук України". - Київ, 2012. - С. 393-395.